

Manifestación pola oficialidá del 7 de mayu del 2022

Bon día a toes y a toos. Gracias por responder otra vez al llamáu de la Xunta pola Defensa de la Llingua Asturiana, por venir a enllenar esta plaza, enllena como esi vasu del cartel de la convocatoria d'anguaño. Nun sé qué vos paez, pero pa mi'l vasu ta abondo más qu'amediaú.

Sí, vese un vasu bien enllenu de razones, de sentimientos, de derechos, de xente de tolos colores comprometío cola llingua y cola llucha... De música, de banderes, de corazones, de lliteratura, d'esperanza, de munchu arte... Un vasu que ta al tresvertir de dignidá y de voces que glayen ¡**OFICIALIDÁ YÁ!**

Si nesta llexislatura nun se llogró la oficialidá del asturianu y del gallego-asturianu nun foi por falta de puxu de la xente que tais equí. Les mayores demostraciones de la vitalidá y la fuerzia del movimientu viéronse dende que s'abrió la posibilidá de llograr un avance históricu pa les llingües propies d'Asturies. Y güei volvemos tar equí cola certeza de que la razón ta del nostru llau.

Hubo una pandemia, ye verdá; haila entá y quién sabe si d'equí a poco va venir la séptima fola. Y tamién hai una guerra ehí a la vera que yá ta nos ta rindiendo muncho... Sabemos qu'hai prioridaes qu'hai qu'atender primero, pero nun podemos tragar que pa lo último siempre quede'l reconocimientu de les llingües y los derechos llingüísticos de los asturianos y les asturianas. Paezme que vamos tener que seguir glayando y reclamando xusticia...

Sobre'l procesu d'estos últimos meses, a los primeros que tenemos que señalar ye a los que refugaron siquiera sentase a falar de la protección de les nuestres llingües... Namás les quieren pa semar prexucios y asustar col apocalipsis, pero nun-yos da más qué pase con ellos. ¡Ellos nun les falen y hasta dicen que nun les entienden, que precisen traducción! ¿Qué-yos dará tanta vergüenza? ¿Por qué tantu autoodiu?

Los grupos partidarios de la oficialidá dixéronnos que nun se llegó a un alcuerdu, qu'hubo intransixencies per una parte o esixencies inasumibles pela otra, o falta de cintura o de capacidá negociadora per toes..., pero la verdá ye que nun s'abrió'l debate onde se tenía qu'abrir: nel plenu de la Xunta Xeneral. Y eso ye responsabilidad del Conseyu de Gobiernu, el Gobiernu de la FSA, que ye l'unicu órganu que tien agora mesmo la capacidá d'impulsar una reforma del estatutu d'autonomía.

Preguntáivos qué pasaría si la FSA cumpliera'l so programa electoral del 2019. Concretamente la so promesa númberu 186, qu'enunciaben como'l "compromisu explícitu d'abordar, nesta llexislatura, el debate sobre la reforma del estatutu y del reconocimientu oficial del asturianu y del gallego-asturianu". ¿Qué pensáis que diba salir d'esi debate? ¿Nun diba haber una mayoría de diputaes y diputaos p'aprobar un estatutu al altor d'esti país, de la so xente, de la so cultura, d'una vez por toes? ¿O pensáis que diba ganar la postura d'esa minoría radical y intolerante qu'apuesta abiertamente pol esterminiu de les llingues propies d'Asturies?

La realidá ye qu'hasta agora nun cumplieron esa parte del so programa. Nesi procesu de reforma estatutaria quedaron namás na política de los xestos qu'entamaron nel 2019, cuando cuntaben con una llexislatura tranquila.

Y pasen los meses y siguen facendo xestos que por repetíos conviértense en mueca. Y siguen apostalgando la so responsabilidad, falando yá de la llexislatura que vien pa facer daqué. Les consecuencias d'esi desdexamientu puen ser bien graves...

Porque tan dándose pasos atrás na normalización, perdiéndose espacios d'usu del asturianu que yá paecien afitaos y reconocíos por tola comunidá. Porque una Cátedra de Lliteratura Asturiana o trabayar p'algamar el maior d'asturianu nun podemos negar que son pasos alantre. Pero la realidá ye que la selmana pasada'l rector de la Universidá d'Uviéu anunció que diben dexar d'usar l'asturianu

institucionalmente, contraviniendo l'estatutu d'autonomía y los propios estatutos de la universidá. Y, lo que ye más grave, col silenciu o la complicitá del Gobiernu.

Pasos atrás y trenes que se pierden, como la presencia del asturianu nes plataformes de conteníos audiovisuales que sí van tener a partir d'anguaño otres llingües del Estáu pol fechu de ser cooficiales nes sos comunidaes autónomes. O que nin na TPA podemos ver series y películes n'asturianu y les neñes y los neños nun tienen dibuxos animaos na nuestra llingua.

O situaciones inxustes y discriminatories, como la que carez el profesoráu de Llingua Asturiana y de Gallego-Asturianu, que ven pasar los años ensin que se reconozca la so especialidá docente y ensin poder acceder a la función pública como'l restu del profesoráu. Y el propiu presidente Barbón reconoz que'l problema ye por culpa de la falta d'oficialidá.

Y porque la extrema derecha y la derecha extrema nun pierden la oportunidá d'emporcar la opinión pública, disfrutando de tribunes y día y otru nos medios de comunicación pa esparder el so odiu y los sos prexucios, en redes sociales, en centros d'enseñanza. Que ye una llingua inventada... ¿Ye inventao esto que falu? ¿Inventólo mio güela? Que nun lo fala naide... ¿Nun soi naide? ¿Somos naide tola xente que tamos equí glayando añu tres d'añu?

Nun son más qu'unos pocos exemplos de lo que supón perder más tiempu pa facer ilegal lo que ye de xusticia. Podíemos falar de la situación incierta na que queda la llingua nel sistema educativu cola aplicación de la LOMLOE, o del retrasu na recuperación efectiva de la toponimia, de l'aventura que ye l'usu vehicular del asturianu nes empreses que lo quieren facer... Hai que reconocer los derechos llingüísticos de los asturianos y asturianas porque siguen tando inoraos y violentaos. Hai que protexer el nuestru patrimoniu llingüísticu pa que dexa de tar arrequeáu y abandonáu al so desanicu. **¡Nin un día más con un derechu menos!**

La oficialidá va poner les bases xurídiques pa facilitar que s'estienda l'usu de la llingua a toles situaciones sociales, va favorecer el desenvolvimientu d'una industria cultural propia d'Asturies y ayudar a la tresmisión xeneracional. Y, sobre too, va impedir la represión por razones llingüístiques que yá tamos careciendo y de la que yá tamos fartes.

Lo que ta claro ye que mientres el debate nun s'abra en condiciones, el conflictu va seguir zarráu en falso. De momentu paez que les fuerces polítiques yá asumieron que nun va haber oficialidá anguaño, dalgunes entregándose yá a cálculos electoralistes perriba de les obligaciones que-y deben al electoráu.

Pue que sí, igual la oficialidá va tener qu'esperar entá un poco más, pero va llegar de xuru, porque'l futuru pal asturianu y pal gallego-asturianu namás va ser posible con oficialidá y porque ye la voluntá d'un pueblu. Nunca hubo na Xunta Xeneral tantos grupos políticos a favor, así que les condiciones tán ehí y hai que les aprovechar. Equí van alcontranos pa dicilo toles veces que faiga falta:

¡L'ASTURIANU, LLINGUA OFICIAL !

¡L'ASTURIANU, LLINGUA OFICIAL !

¡L'ASTURIANU, LLINGUA OFICIAL !